

Ent. A - 17864

Wella-Roberts,

un

wiina besdeewiga-, atgreesiga- un gohdibas-
pilla dsihwe.

Jānents no Wabzu wezjeem tautā-rafsteem.

De

Telgawā,

druffabts pee J. W. Steffenhagen un debļa.

1867.

No zensures atvehlehtis. Jelgawâ, tannâ 26. Juulii 1867. Nr. 105.

1206466377

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU

1.

Wezzôs laifôs Normandijâ, kas peederr pee Franzijas walsts, waldija erzogs (leelskungs) Huberts wahrda. Tas bija duhschigs, taisnigs un mihligs kungs, kas katram, kam teefa un taisniba bija, tam to arri isdewa. Ur labbu draugu padohmu winsch bija apprezzejees ar Burgundes erzoga skaištu, Deewa=bihjigu un tiffuschu meitu, un tee mahjoja Rues (Rouen) pilfatâ sawâ leelkundsiġa pilli, no wisseem pawalstneekseem mihleti un zeeniti. Wiſs teem bija papillam un nekas zits netruhka pee winnu laimes, tã tiffai behrni; ja Deews tohs buhtu dewis, tad buhtu wiſs. Gan tee pašchi pee tam nebija wainigi: tee mihlejahs mihligi un bihjajahs Deewu; gahja labpraht basnižã, apdahwinaja nabbagus baggati, bija mihligi un labprahtigi ar katru un baggati wiffaddôs tiffumôs un garra ſaprašchanã. Tã tee dſihwoja astonpazmit gaddus, bes ka winnu lauliba teem kahdu behrnu buhtu atneffufe. Tad kahdã deenã erzogs ittin dohmigs un ſkummigs us jakti isjahja, pats pee ſewis tã runnadams! „Nedsu labbi, ka gandrihs wiſſahm gaſpaſchahm irr tahdi kohſchi behrni, ar kam tahs warr papreezatees laifu pakawedamahs; tik mannai ſeewai ween nekas naw! Noprohtu tadeht, ka eſmu no Deewa eenihdehts, un tas wehl irr leels brihnums, ka pats ſewim ne-eſmu nelahdu nelaimi padarrijis.“ Tã launais, kam arween prahts irr zilwekus peekrahpt, arri ſcho erzogu muſſinaja us nelabbahm dohmahm, un winsch

ittin fa=ihdſis no jaſts uſ mahjahm pahrijahja. Sawai gaſpaſchai ſawas behdaſ iſfuhdſejis, kaſ tam deen' un naſti ſirdi mohzija, arri ta par to noſlumma tiſ gauſchi, ka prahta ſajukka un ſchahdâ aplamâ ne=apdoh=miâ patte pee ſewis runnaja: „Ja nu Deewam naw taſ ſpehſ mannim behrnus doht, nu, tad lai taſ no=teef wella wahrdâ! Un ja dabbuſchu behrninu uſ flehpja liſt, tad to ar meeſ' un dwehſeli tam ſaunajam at=dohſchu!“

No ſchiſ ſtundas taſ gaddijahſ, ka leelmahte pa=liſka tahdu ſauſchu; un kaſ winnaſ dſemdeſchanaſ laiſ tuwaſ nahza, tad ſawadſ brihnumſ tur gaddijahſ. Weſſelu mehneſi preeſch dſemdeſchanaſ tai uſbrukka ruhſtaſ ſahpeſ un tâ rahdijahſ, ka winnai dſemdeſchana nebuſ beſ leelahm zihniſchanahm. Un ja winnaſ pee=derrigeſ nebuhtu no wiſſaſ ſirdſ par winnaſ luhguſchi grehku peedohſchanu un neiſdarrijuſchi daudſ labbuſ darbuſ, tad winna gan ar wiſſu to behrnu buhtu aiſgahjuſe. Winnaſ jumprawaſ, ko ſmalkaſi ſauz par piſldamehm, kaſ winnai klaht ſtahweja un redſeja wiſſu, ko winna iſzeeta, leeliſchi iſtruſkaſ un pahrbihjahſ par wiſſahm tahm brihniſchigahm ſihmehm, ko pee ta behrna dſimſchanaſ dſirdeja un redſeja. Jo, kaſ ceſch wiſſahm gruhtahm mahteſ ſahpehm un zihniſchanahm taſ behrninſch weenreiſ dſimma, tad uſkaſpa tahda mella padebbeſ, kâ naſts; ſibbini kâ dſihwſ ſarkanaſ uggunaſ weenâ gabbalâ no taſ ſchahwaſ ahra un tahdi bahrgi pehrkoni ruhza un duhza, ka bija jadohma, nu teefcham patſ paſauleſ gaſ buſ klahtu; jo brihſcham iſliſkaſ it kâ wiſſa debbeſ pahſcheltohſ. Wehji no wiſſahm tſchetrahm debbeſu puſſehm iſlauſahſ uſ to nammu, kurrâ ta behdu ſeewina ſawas behrnu raiſeſ zeeta, tâ ka taſ trihzeja un kraſteja ween, un gabbali no jumta un ſtuhreem norauti, putteja pa gaiſu apkaht kâ ſpaſti un daſchi ſcheldari tahti aiſneſti, ſemme nokritta. Wiſſi fungi un gaſpaſchaſ pilli nu waiſ zittu neko nezerreja,

ka fchi breefmiga wehtra wiffu pilli fagahfchs, jeb pazels gaisã un tad semmẽ nomettihs weenãs schturbãs. Beidsoht tatschu Deews palihdseja, ka wehtra pahrgahja un gaisã palikka rahmaks. Behrninsch pa to breefmas laiku bija peedfimmis, kohfchs puisens un jau tuhdat tif leels kã zitti behrni wesselu gaddu wezzi. Wiffi, kas to redseja, isbrihniyahs par winna leelumu un kohschumu. Behrninu nu aisneffa basniza (jo tannis laikõs behrnus neturreja tif ilgi kã taggad, mehnescheem bes kristibas, bet pa neddelas laiku to wajadseja nokristiht); un tur winnam kristibã dewa to wahrdu Roberts. Tiklab us, kã nõ basnizas neffoht, behrns aplam lihwejahs un brehza. Drihs winsch dabbuja arri leelus sohbus, un emmahm, kas to sihdiya tã kohda, ka pehzak uweenu wairs newarreja dabbuht, kas to sihdiuatu, un newarreja nefo zittu dariht, ka behrnu dsirdinaht ar raggu, fo ar faldu peenu peeletu winnam muttẽ bahsa. Jau preeksch gadda laika winsch muddigi apfahrt tekkalaja un runnaja tif skaidri, kã zitti behrni peektã gaddã. Bet jo leelaks auga jo wairak rahdijahs, ka buhs leelais pahrgalwneeks, waj deemischehl rasbaineeks. Nej wihrs nej seewa nespehja winnu sawaldiht un kad fatikkahs ar zitteem maseem behrneem, tad tohs fitta ar duhrehm, mehtaja ar akmineem, waj gramschoja teem azzis ahra. Dauds reis sehni sapulzejahs us eelu kohpã, gribbedami to sawã widdũ dabbuht un tad winnam us weenreis pa wiffahm reisehm atmakfahrt, bet kad tee winnu redseja nahkam kã niknu bulli, tad neweens neeedrohschiuajahs tam pretti kertees, bet fleegdami: „wella Roberts nahk!“ tee wiffi aissprukka un isfschlihdã, kã aitas no wilka. Drihs pehz tam wiffi behrni, kas ween winnu pasiuna, to eesauza par „wella Robertu,“ un fchis wahrds winnam arri zauru muhschu palikka.

Tahds bija Roberts sawõs behrna gaddõs. Wezaki un zitti tahs semmes baroni, kas tur apfahrt dsihwoja, to redsedami smehjahs: „Ah, Roberts buhs duhschigs

wihrs; brihscham gan eet drufzin pa traffi; bet tee tikkai behrna stikk un behrnu lustes, kas tahdas behrnam warr leegt. Kad pa-augs leelaks, gan tad paliks apdohmigaks un meerigaks, u. t. j. pr. Bet tà nebija wis, un jo augu leelaks, jo palikka pahrgalwigaks un rupjaks. Jo kà nikna sahle, ja to pee laika ne-israwe, patte no fewis nebuht nenihkt, bet plefshahs un rauga labbu fehllu apflahpeht: tà arri Roberts, jo auga jo peenehmahs fliktumà un niknumà: skraidija pa eelahm un kurre ween fatikka, to fitta un gruhda wirfù us muhra stuhreem un stabbeem waj zittahm tahdahm leetahm, kas preefshâ gaddijahs; un brihscham istaisijahs kà pufstraks. Kad jau daschas brehkschanas un fuhdsibas pahr winnu pee leelfunga nahza un pats tehws, erzogs azzis wairaf us winnu mettis, tohs blehdigus eeraddumus un pahrgalwibas skaidraf jo skaidraf eeraddija un pee tam labbi noredseja, ka us tahdu wihfi winfch gluschi nelabbôs zekôs no-ees, tad sehnu jau septinus gaddus wezzu atfauza sawâ preefshâ un tà us to runnaja: „Man dehs, laiks jak irr, ka tewim peenemmu skohlmeisteri, kas tew mahza labbus tikkumus un zittas derrigas mahzibas; jo jau effi tik wezs, ka warri mahzitees.“ Roberts to gan paklausija, un nu winnu nodewa pee labba, gudra skohlmeistera, lai tas to wadditu un mahzitu. Tè nu kahdâ deenâ gaddijahs, ka skohlmeisteris Robertu gribbeja pahrmahziht par kahdahm dsihwahn blehnahm, ko padarrijis un tam peeteiza tahdas blehnas wairs nedarriht, jo tad winfch tam wehl bahrgafi usbrufshoht. Bet, ko dohmajeet? Roberts us teem draudeem israhwa nafi no kabbatas, to ceduhra skohlmeisterim fruhkis, ka affiuis pee wiina kahjahm pluhda un tas kitta pee semmes un bija nobst. Roberts nu mahzibas grahmatu mirronim wirfù mesdams fleedfa: „Schè tewim pascham tawa gudriba! Ne gribbu nekahdu preesteri nedl muhku par sawu skohlmeisteri!“ — No ta laika wairs newarreja dabbuht ne-

kahdu fkoohlmeisteri, kas usnemtohs wiinnu mahziht un audsinacht. Un ta tad wiinnu palaida sawa wakkâ, lai patš eet un darra, fo gribb. Nu sinnama leeta, ka Roberts padewahs wissam flittumam, dšihwoja pasaulê kâ pašam patikka, nelahwahs no neweena zilweka neko mahzitees, saimoja Deewu un wiinna fwehtu basnizu. Basnizâ, kad preesteri stahweja pee Deew' augstajo (fwehta wakkarehdena luhgšchanahm), tad winsch teem metta pelnus waj puttekus muttê; ja redseja kahdu basnizâ fwehti Deewn luhdsam, tad winsch ar duhri tam gruhda ta pa pakauš, ka deggonu prett plahnu šagruhda un negribbejuššam bija plahns jabuščo. Rats to redsedams nošplahwahs.

Erzogs pee sawa dehla tahdu besdeewigu dšihwi un negantigu prahtu redsedams, wehlejahs, ka tahds labbaš nemas nebuhtu peedšimmis. Arri leelmahte noškumma par to gaušchi; un kahdâ deenâ ta us sawu fungu teiza: „Muhšu dehs irr jau pee-audšis un wezs deesgan; dohmaju, ka buhtu laiks, to šist par brunneneeku (Ritteri). Warrbuht ka tahdâ wihra kahrtâ tizzis, winsch wairak labbošees.“ Erzogs peenehma sawas feewas padohmu. Roberts tobrihd bija tikkai astonpazmit gaddus wezs. Waffarasfwehtkôs erzogs ša-aizinaja sawus augstakus baronus un zittus leelus fungus; šauza sawu dehlu wissu šapulzejuščohs fungu preeščâ. Un kad teem sawas nodohmas bija išteizis un wiffi bija ar meeru, tad winsch us sawu dehlu teiza: „Robert, mans dehs! klausees, fo us sawu labbu draugu padohmu tewim teikšču: esmu nodohmajis tewi šist par brunne-neeku, lai tu warretu ša-eetees un šarunnatees ar zeeni-geem wihreem, dšthtohs pehz brunneneeka tikkumeem un atmeštu sawus netikkumus, fo wiffi gohdigi laudis apšplauj. Roberts us to atbildeja: „Mans tehws, darreet, fo gribbeet. Mannim tas ween'alga, waj esmu augšs waj šems. Esmu apnehmees tikkai to darriht, us fo mans prahts stahw; negribbu arri neko labbaš darriht,

kà libdſ ſchim. Mannim par to nekahdas behdas, waj efmu brunneneeks, waj appafſcheneeks, kad tiffai paleeku ſawaſſeneeks!“ Tà runnadams Roberts aïsghaja prohjam; un kad patlabban bija waſſarasſwehtki un baſniza pilla ar tizzigeem Deewa luhdſeem, tad winſch kà beſprahſtis ſkrehja us turren, un kaſ us zella gaddijahs preeſſchà, tohs grahba pee krahga un ſweeda ritteniſki ween prohjam. To deenu pehz waſſarasſwehtkeem to uſſitta par brunneneeku. Erzogs nu liſſa iſſaukt leelu turnereſchanohs, pee ka arri uſjahja brunneneeks Roberts, kaſ nu bija tahds, ka wairs ne Deewu, ne wellu nebihjahs. Kad turnereſchanas ſpehle eeſahkàhs, tad brunneneeks Roberts tur maiſijahs un ſtrahdaja kà lauwa, netaupija neweenu un metta pee ſemmes, ko aïsgrahba, tà ka brunneneeki krittà kà ſpalli. Weenam bija pahrlauſta rohka, ohtram kahja, treſſham kaſſis u. t. j. pr. To katriſ, kaſ ar winnu ſatikkahs, nepaliſſa beſ bruhzehm. Deſmits ſirgus winſch jau bija pagallam nojahjis. Kad erzogam to ſtahtija, tad winſch par to dikti eedusmojahs, dewahs ſpehle eeſſchà un pee leelas ſtrahpes pawehleja apſtahtees un wairs nejahdeleht. Bet Roberts graſſidamees kà beſprahſtis, nebuht nelikkahs ſawa tehwa wahrduſ dſirdejis, jahja un zirta pa labbu un kreifu puſſi, ka ſirgi un jahneeki ſchlihdà un tai paſchà deenà winſch trihs tohs duhſchigakohs brunneneekus pagallam noſſitta. Kad to redſeja, tad wiſſi ſauza, lai winſch apſtahjoht; bet welti. Tiffai tad, kad redſeja, ka us turnes plazzi wairs neweens zilweks nebija un tur wairs nekahduſ launus darbus newarreja padarriht, tad eeſpeda ſirgam peeſchus ſahnòs un aïsſkrehja prohjam us zittu gabbalu, tur atkal kahduſ ehrmaſtikkuſ iſdarriht. Tur kahdà fluffà weetà winſch ſapulzinaja wiſſadus blehdigus zilwekus un darbojahs wehl jo niſnaki neka pee pilſ. Seewas un meitas winſch nolaupija, wihrus noſawa, tà ka pa wiſſu Normannu ſemmi neweens zilweks nebija, kam Roberts nebuhtu pahri darrijis. Erzogam weena

wehst's pehz ohtras atnahza, kas tam pasluddinaja Roberta negantigu dsihwi Normandija. Weens fuhdsejahs: „Zuhfu dehl's irr mannai seewai gohdu laupijis!“ Dh-trais: „winsch mannim meitu laupijis;“ treschais: „winsch mannu mantu mannim nosad'sis;“ zettortais: „winsch manni pee nahwes fasittis,“ u. t. j. pr. Wiffi laudis farunnajahs kohpa un gahja fawam semmes tehwan fuhdseht winna dehla pahrgalwibu. Erzogam pee tah-dahm fuhdsibahm firds palikka gauischam gruhtha no schehluma. Raudaja, ka gandrihi wiffas azzis israudaja, un raudadams luhdja: „Gudrais Deems! Jau reisu reisehm tewi biju luhd'sis, lai mannim dehlu dohtu. Nu mannim dehl's; bet tas mannim darra tikdaud's firdhestus, ka pats nebuht nesinnu, ko eefahkt, ko darriht; un labbat buhtu wehlejees, ka nekahda dehla nebuhtu. Bet nu tewi peefauzu, af schehligais Deems! fuh'ti tahdu palihdsibu, kas mannim schihs behdas atweeglina un mannu dehlu no winna pohsta dsihwes atgreesch!“

Starp faweem labbeem draugeem erzogam bija weens brunneeneeks, kam ais wisseem zitteem par fawu noskum-muschu kungu wairaf bija schehl. Tas winnu ta us-runnaja: Zeenigs leelskungs! Ne-eedusmojeetees, kad Jums dohdu to padohmu, fawam dehlam pakkaf fuh-tiht un to list mahjas pahwest. Un tad ar faweem draugeem un gudrajeem to par fawu fliktu dsihwoschanu pahrmahziju'schi, pawehleet tam zeeti no fawas negantigas dsihwes atstahtees. Ja winsch tad neklausja, tad darreet ar to, ka ar katru sweschineeku. Metteet winnu zeetuma un darreet ar winnu ka pehz teefas un liffumeem peenahkash.“ Erzogs brunneenekam par winna labbu padohmu pateizees, darrija pehz ta. Isfuh'tija wihrus, fawu dehlu usmekleht, un fur to atrastu tuhdat lihdsnemt un west pee fawa tehwa mahjas. Roberts bija patlabban leelas zihk'steschanas, kad dsirdeja, ka laudis fapulzinaju'schees un pee tehwa, ta erzoga par winnu fuhdseju'schi. Drihi pehz tam arri atnahza tur tee wihri,

ko erzogs bija isfuhtijis, winnu usmekleht. Roberts tohs fanehma bahrgi. Winfch teem isduhra azzis, ta runnadams: „Nu Fuchs, manni fungi, warrefeet labbi gulleht! Gijeet un fakteet mannam tehnam, ka es winnam spihdedams, Fums wiffas azzis esmu isduhris. Matris, kas to dsirdeja, par to fatruhkahs. Tee wihri ar sawahm ismaitatahm azzihm raudadami atgreesahs atpaklat pee sawa erzoga un fuhdsejahs: „Kungs, fkattees, ko taws dehs Roberts mums padarrijis!“ Erzogs par to dikti fapiktojahs, un dohmadams dohmaja, ka tas sawu dehlu tahdos taunos darbos warretu sawaldiht.

Winfch tadeht fapulzinaja sawu fleppenu rahti. Un us to gudrafajo baronu padohmu winfch isfuhtija wehstis us wisseem pilfateem un pee wisseem aprinka waldineekem pa wiffu sawu erzoga walsti, un teem wisseem zeeti pawehleja, us to gahdaht, ka winna dehlu rohka dabbutu un winnam nodohstu. Roberts ar saweem beedreem tahdu pawehleschanu dsirdeht dabbujufchi, warren fatruhkahs. Winfch pats sohbus greesdams nikni apwehrejahs, ar farru zeltees prett sawu tehnu un tam wiffu semmi nopohstih. Us tam winfch lifka beesatumscha mescha stipru nammu usbuhweht un nomettahs tur mahjoht. Bija nejauka weeta; wifs apkahrt stahwas, plikkas flintis un brifstufi; un derreja wairaf mescha swehreem neka zilwekeem par mahjoschanas weetu. Schè nu winfch tohs blehdigafos no saweem beedreem fapulzinaja: saglus, flepkawus, zella laupitajus, basnizas apgahnitajus, un wiffus tahdus negantneekus, kas gaddahs appakfch faules. Roberts pats bija teem tas preekschneeks. Schi mescha tee nu tohs negantigafos darbus isdarrija. Rohpmanneem un wisseem, kas pa to zellu nahza, tee pahrgreesa rihkles, ta ka neweens wairs neeedrihstehjahs pa to zellu eet, baididamees no ta wella Roberta un no winna beedreem, jo tee wiffi bija ka plehsigi wilki. Ar saweem laupijumeem mahjas pahrnahkufchi, tee padewahs wiffados grehfos un

beskauniba, dsihwoja baggatigi rihfchanâ un plihfechanâ; neturreja nekahdus gohdigus fwehtfus, jo teem bija fwehtfi zauru gaddu.

È nu gaddijahs, ka Roberts, kas allasch us launu dohmaja, weenreis fawu stipru pilli atstahja un aisgabja meschâ. Tur paschâ mescha widdü winnam fatikkahs septini weentulli, fwehti Deewa-bihjigi laudis, kas besnekahdahm raisehm gabja fawu zekku. Roberts jahja teem wirfû un tohs fitta ar fawu sohini. Tee bija drohschi un duhschigi wihri un septini buhdami, buhtu warrejuschi gan pretti turretees; bet tee to nedarrija, Deewu mihledami un tam padohdamees, lai winsch ar teem darra, ko gribbedams. Roberts tohs wiffus septinus nositta un tad apfmeedams teiza: „È nu esmu smukku putnu ligidu isphostijis un teem fwehteem behrineem wisseem mohzeffa frohni us galwas uslizzis.“ Behz schi neganta darba winsch nahza atkal no mescha mahjâs, flittaks neka aisgabjis, un israhdiyahs lâ pats wels no elles dibbina islahpis. Wiffas drehbes tam bija affinainas un winsch isflattijahs wehl jo nejaukaks neka flakteris, kad tas nahk no kauschauas-benka. Ur tahm paschahm drehbehm winsch kahpa atkal sîrgam muggurâ un jahja us lauku. Swahri, krells un ghimis, wifs bija farkans ween no affinihm. Tahk jo tahlu jahjis, winsch isjahja us Darles pilli. Us zella awju-gannu fatizzees un to isprassijis, tas winnam tur pastahstija, ka winna mahte, erzoga leelmahte, schi paschâ deenâ us to pilli nahkfoht pufsdeenu turreht. Tadeht winsch us turren jahja, jo bija uelabbas dohmas firdi. Tif tuwu pee pils peejahjis, ka laudis to eeraudsija, tee wiffi istruhlahs un behga lâ falki no sunna. Zitti eeflehdjahs fawos nammos un zitti behga basnizâs. È nu Roberts pirmu reisi redseja, ka zitti winna preekschâ behga un tapat arri pirmu reisi sahka par few paschu dohmaht. Winsch dsilli nopuhtahs un sahka ruhkti raudaht: „Ak tu wiffuwaldigais Deews! Kâ tas nah-

fahs, ka wiffa pafaule no mannim behg! Esmu gan nelaimigs un samaitajees zilweks! Mannim ta leekahs, ka esmu spittaligs, waj schihds! Wiffa manna dsihwiba gan irr nolahdeta un eenihdeta. Rabbi nu noredsu, ka esmu atstahts no Deewa un pafaules.“ Ar tahdahm dohmahm un ruhktahm firds fahpehm, winsch aisjahja pee pils wahrteem, un nolehza no sirga semme. Bet tur nebija neweens zilweks, kas buhtu eedrohschinajees winnam pretti nahkt un sirgu faent; tadeht winsch faehmahs pats un peefehja fawu sirgu pee wahrteem. Tad fawu affinainu sohbinu rohkâ turredams, gahja us pilli, fur winna mahte, ta erzoga leelmahte patlaabau bija abraufuse.

Leelmahte jau deesgan no fawa dehla negantibas bija dsirdejuse, un tadeht, kad to nu redseja nahkam, tad ta neschehligi isbihjahs un gribbeja behgt. Bet Roberts no tahlenes winnai fauza pakkaf: „Mihla mahte! nebihsteetes wis no mannim! Deewa schelastibas labbad paleezeet stahwam; jo gribbu ar jums runnaht.“ Tad winsch, lihds semmei paklannidamees, nahza tai flahthu, nometta fawu sohbinu semme un fahka runnaht: „Mihla mahte, luhdsu juhs, fakkeet mannim, ka tas nahkahs, ka es tahds besdeewigs un negantigs esmu? Jo tam wajag nahkt no Jums, waj no tehwa puffes. Tadeht luhdsohs, fakkeet mannim par scho leetu skaidru pateesibu?“ Mahte tahdu waizafchanu no dehla dsirdejuse, fatruhkahs, fahka ruhkti raudaht, krittâ dehlam pee fahjahm un isfauza: „Mau dehle, es luhdsohs un gribbu: nozert mannim tuhda! us schihz weetas galwu!“ Leelmahte to isteiza pahremta no leelahm behdahm par fawu dehla nelabbu prahtu, un tadeht, ka patte apsinajahs pee fawa dehla negantibas wainiga. Bet Roberts tahds pats noskummis atbildeja: „Al mihla mahte, kalabb es Juhz nokaufchu? Waj jau deesgan ne-esmu grehkojees un kawis? Ja nu to wehl warretu darriht, tad es jau buhtu tas negantigais pahr wiffeem

zilweka behrneem. Bet nu to tiffai luhdsoshs, fackeet mannim, fo gribbeju sinnacht?" Leelmahte nu winnam wahrdu pehz wahrda istsaiza, fà tas wifs nahzis, un fà winna to jau preefsch eedsemdinafschanas laika wellam nodewufe. Leelmahte to runnaja ar leelu noschehlumu un few paschu apgaufchanu, un sawu stahstifchanu nobeidsa ar fscheem wahrdeem: „Alf man dehls! esmu ta nelaimigafaja no wisseem feewischkeem! Ja tu besdeewigs, kahds effi, paleezi un muhschigi pasuhdi, tad mannim weenai wiffa ta waina!“ — Roberts to dsirdejis, no leelahm firds behdahm pakritta, zil garfsch bija, pee semmes, gnulleja fà pagihbis un newarreja lehti uszeltees. Raudaja ruhktas affaras un waimanaja pats par fewi, tà runnadams: „Welli jau raustahs gar mannu dwehfeldi un gar mannahm meefahm! Bet no schihsh stundas es apfohlohs wisseem wellischkeem darbeem atfazziht un nekahdu launumu wairs nedarriht!“ Tad us mahtes, kas ar gauscham gruhtu firdi un noskummufe tur stahweja, pagreesees, winsch teiza: „Alf tu zeenijama un mibta mahte, luhdsu tewi ar wiffu pasemmigu firdi, aisrunua manni pee manna tehwa, ta erzoga! Saffi winnam, fà es gribbu eet us Rohmu un tur par saweem launeem un neganteem grehkudarbeem gandarriht ar Deewa peefaufschanahm un firdigu atgreeschauhsh. Newarru ahtraf sawà firdi meeru atrast, eekam tur esmu bijis un to isdarrijis!“ — To teizis Roberts atstahja sawu mahti, kahpa firsam muggurà, eespehram tam peefchus fahnds un pufs aulefschu ween eesfrehja atkal sawà meschà eefschà. Leelmahte tè nu palikka us weetas stahwoht, bes wiffas apmeerischanas un zerribas un tiffai gaudahs un raudaja. — Tahdàs waidàs un noskummichanà par fewi un sawu dehlu to erzogs, arri tur atnahzis, atradda. Sawu lungu eeraugohht winna wehl ruhktaf, fahka raudahht, un pastahstija wiffu sawam wihram, kahds Roberts tur atnahzis, fo tee abbi kohpà runnajujschi, fo Roberts winnai luhdsis, tehnam teift,

un zif ahtri winſch atkal aiſſkrehjis, beſ ka no winnas atwaddidamees. — Erzogs wehl praſſija: „Waj Roberts pateefi kà par ſawu grehkoſchanu un negantigu dſihwoſchanu noſchehlodamees, winnai parahdijees?“ Us to leelmahte atbildeja: „To tizzu gan! Un winſch apfohlijahs ſawas grehku peedohſchanas dehl reiſcht us Rohmu un tur to mefleht.“ Bet erzogs nopuſhdamees wehl teiza: „Ak! ko tas wiſs palihdi! Kà winſch atmaſſahs to ſkahi un pohſtu, ko ſemmei darrijis! Kà atdohs to dſihwibu teem, ko pahrgalwigi nonahwejis! Tomehr es peeſauſſchn to wiſſuwarrenu Deemu, lai tas winna apnemſchanahm palihdi labbi isdohtees. To newarru tizzeht, ka winſch jeb kaut kad warr atgreestees, ja Deews ar ſawu tehwiſchku apſchehloſchanohs nepalihdi.

2.

Roberts jahja beſ mitteſchanahs, kamehr aiſnahza us ſawu meſcha pilli, kurrà ſawus blehdibas beedrus patlabban pee galda atradda. Schee, tik ko winnu eeraudſijufchi, pazehlahs un to ſanehma ar zeenibu. Roberts neko ilgi neapdohmadamees, ſahka teem yamaſ ſtaſtiht, ka winſch taggad gluſchi zits zilweks palizzis un ſawà dſihwibà apgrohſijees, „Manni draugi!“ tà winſch eeſahka, „klaufeetees, ko Zums taggad teiſſchu. Zuhſ effect prahtigi zilweli un labbi ſinneet, ka tahda muhſu lihdiſchinniga negantiga dſihwe nekas zits naw, kà gluſcha meefas un dwehſeles ſamaitaſchana. Zuhſ ſinneet, zif baſnizas mehſ nopohſtijufchi, zif muhkus un nonnes mehſ apſaggufchi un noſittufchi, zif ſeewas un meitas aiſwedduſchi un beſgohdinajufchi, lohpmannus isplinderejuſchi un neſkaitamus zilwekus aplaupijufchi un nonahwejuſchi, u. t. j. pr. Kas mehſ zaur tahdeem darbeem effam palikkuſchi? Slepſawas! — ta dſihwa wella fullaini un wianna uſtizzamee palihgi! Mehſ effam us to muhſchigas paſuſchanas zellu, kas teeſcham

aishwedd us elli, un mums us turren ja-aizeet, ja Deews ar sawu apschelofchanohs mums nepalihds atgreesstees! Tadehl taggad Zuh's wiffus luhdsu: atgreesetees Zuh's no sawa launa firdsprahtha un atsfakket wisseem saweem neganteem grehkeem, kas muhs wiffus lihds schim sawds tihklds turrejuschi. Es jau esmu tiktaht, ka esmu apnehmees us Rohmu reisoht, tur sawus noseegumus atsiht, no teem atgreesstees, un ja tas wiffu warrenais Deews buhs schelig's, ko es gan wehl tizzu, tad no winna wehl peedohschanas isluhgtees."

Kad Roberts ta bija isrunnajeess, tad weens no teem blehschubeedreem pazehlees, us zitteem beedreem winnu apfmeedams ta teiza: „Draugi, waj Zuh's te neredseet ko jaunu? Schis wels gribb palikt par swehtuli. Roberts ar mums johkajahs. Winfeh sinnams, irr muhsu wirfneeks, un tadehl newarram neko teikt, kad winfeh jo aplamifki runna neka mehs wiffi.“ Bet Roberts dikti fauldams atbildeja: „Mihlee draugi, no Deewa puffes Zuh's luhdsu: atmetteet sawas blehdibas un apdohmajeet par sawu dwehsjeli un winnas labklahschanohs!“ — Te nu atkal ohtrais blehschu kalps atbildeja: „Kungs un meister! Nerunnajeet jel tik dauds pa wehjam. Zuh's tak sinneet muhsu norunnaschanu un muhsu duhschas, un redsam, ka Zuh's muhs tikka gribbeet isprohweht. Tadehl tas wifs welti; neds es, neds schee manni brakti us schahdeem Zuh'su wahrdeem klausifees, neds atgreesifees! Meers mums nepatihk; tas muhs sawe blehdibas darriht, un to mehs effam paradduschi.“ Wiffi beedri usteiza, ka schis gudri runnais un sawa weena balsi: „Winnam taifuiba, un ta lai paleef, kaut mums arri buhtu jamist! Ja lihds schim effam blehdigi bijuschi, tad us preefschu buhsim wehl jo blehdigaki!“

Roberts schahdas breefsmigas apnemshanas no saweem grehkabeedreem dsirdejis, ne wahrdu wairs ar teem nerunnaja, gahja pee durrihm, aischahwa drehgeli tahm preefscha, sagrahba masgainu needru, kas tur fakta bija

eeſleeta, un ſahka tohs burſchus ar to miſoht. Winna leelam ſpehtam tee neſpehja prettiturretees, un winſch wilka teem weenam pehz ohtra par galwu, par kaflu, famehr tee wiſſi bija gar ſemmi un pagallam. Tad winſch pats us teem ſkattidamees teiza: „Nu eſmu Zumſ aiſmaſſajis, kà pelnijufchi. Kahds lungs, tahda alga.“ To padarrijis, Roberts gribbeja ſcho grehka-nammu nodedſinaht; bet apdohmajees, ka tur eekſchà leelas mantas, ko tatschu warretu us ko labba bruhkeht. Tadeht winſch to nenodedſinaja wiſ, bet aiſſlehdſa durris zeeti un atſlehggu eebahſa kabbatà.

Roberts taggad pirmu reiſi ſawà muhſchà aiſmetta kruſtu preekſchà, tad jahja no meſcha ahra un mekleja to zeſſu us Rohmu. Tahlu gabbalu winſch jau bija nojahjis, kad nahts usnahza un bads warreni ſahka winnu ſpeest — winnam dikti ehſt gribbejahs. Tè nu tas gaddijahs, ka winſch peejahja pee kahdas abtejas (muhku wirſneeka mahjas), fur winſch daschu launumu bija darrijis, un to mahju daudsreis isplinderejis, jebſchu gan tas abtè bija winna tehwa brahla dehts. Winſch eejahja kloſtera plazzi eekſchà, bet neruunaja neweenu wahrdu. Muhki Robertu eenihdeja lihds nahwei un bih-jajahs no winna, kà no paſcha nelabbaja. Winnu nu atkal eeraudſidami kloſtera plazzi eejahjam, tee behga prohjam, fleegdami: „Roberts nahk, Roberts nahk! Pats wels winnu atkal ſchè atneffis!“ — Tahdi wahrdi pawairoja atkal Roberta behdas. Winſch grehti nopuhtahs: „Nu redſu gan, ka arri mannim paſcham ſewi ja-eenihd, kad wiſſa paſaule manni eenihd, mannas negantigas dſihwoſchanaſ deht! Ak es nelaimigais zilwets appakſch faules!“ Jahja teeſcham us wahrteem, apturreja tur ſawu ſirgu, kahpa no ta ſemmè un peeluhdſa ſirdigi Deemu. Tad winſch gahja pee kloſtera brahleem un arri pee paſcha abta eekſchà, runnaja ar teem laipnigi un luhdsahs, lai par winnu apſchehlotohs, nebehgtu no winna kà no niſna ſwehra, bet paliktu ſtahwam un labprahtigi usklaufitohs, ko

winsch teem stahstitu. Un kad tee nu fanehmahs droh-
schâ duhschâ un apstahjahs, tad winsch wehl joprohjam tâ
runnaja: „Zeenigs Abta kungs! Atsihstu to gan, ka es
Zums un Zuhfu nammam daschu pohstu esmu darrijis.
Par to nu pasemmigi luhdsohs Zuhfu peedöhschanu. Es
luhdsu Zuh, esseet schehligi par mannim!“ Tad zeffos
nomettees, winsch joprohjam luhdsa: „Misrunuajet
manni pee manna tehwa, ta erzoga, un nodohdeet win-
nam scho atflehgu, ta irr no ta manna namma, kas
meschâ widdû, kurrâ pa sawu laupischanas laifu ar fa-
weem flepkawa beedreem wairak mahjojis. Tohs wiffus
es ar scho paschu sawu rohku tur esmu nosittis. Tai
nammâ irr leelas mantas, ko es laupidams tur fakrahjis.
Erzogs, ja tas wehl eespehjams, tahs warretu atdoht
atpakkal teem, kam tahs peederreja.“ Abts un muhki
us schahdu winna runnaschanu palikka drohschaki; un
kad jau tumfschs bija un winsch luhdsahs, tad tee winnu
pa nakti tur paturreja. No rihta agri winsch zehlahs
augfcham; sawu sirgu un sohbinu, ar ko tikdauds lau-
numa bija darrijis, teem muhkeem tur atstahjis, winsch
dsilli noskummis, gahja weens pats kahjahm sawu zellu
prohjam us Rohmu.

Tai paschâ deenâ Abts ar preezigu un Deewam pa-
teizigu sirdi jahja prohjam us Normandiju, pee Roberta
tehwa, ta erzoga, nodewa winnam to atflehgu un pa-
stahstija arri, fur Roberts aisgahjis no saweem dauds
un gruhsteem grehkeem atgreesstees. Erzogs par tahdu
sinnu bija lohiti preezigs; flaweja Deewa, ka dehlam
tahdu prahtu bija dewis us atgreeschanohs. Aldewa
wisseem laudim to no Roberta winnam nolaupitu mantu,
un kas wehl pahrak palikka, to isdallija nabbageem.

3.

Roberts pa tam gahja pa mescheem un flajumeem,
pahr kalneem un leijahm, zaur zeemeem un pilfateem bes
mitteschanahs prohjam. Dauds winnam us schi garra
un gruhhta zella bija ja-iszeesch un japeezeesch, eekam

Wella Roberts.

2

winfch fakkà zettordeenâ us Rohnu ahtrâ isuahza. Schi bija ihsteni winnam ta derrigata deena us grehku atsih-
fchanu, noluhgfschanu un atgreefchanohs, un us gahda-
fchanu par fawas dwehfeles fwehtibu. So paschâ tai
stundâ, kad Roberts pee Pehtera basnizas aisgahja,
fwehtais tehws pats stahweja basnizas widdû un eefweh-
tija Deem'augsto, tas irr fwehtu wakkarehdenu. Roberts
speeda basnizas durris wakkam un gahja eefschâ pee
zitteem tizzigajeem, kas tur leelâ pulkâ bija fapulzinaju-
fchees. Winfch spraudahs wisseem zauri, gribbedams
fwehtam tehvam tuwak kluht. Bet pawesta fullaini
to redsedami tâ sprauschamees, fitta winnu un stuhma
atpakkal. Bet jo schee winnu fitta un atpakkal stuhma,
jo wairak winfch, stipraks buhdams par teem fullaineem,
speedahs us preefchu, kamehr tikla pawesta tuwamâ,
kritta zekôs un fâuza ar skannigu balsi: „Al fwehtais
tehws, apscheloojees par manni!“ Schohs wahrduš winfch
wairak reises isfauza. Wiffi tee, kas tur tuwumâ ap-
fahrt pawesta stahweja, niŋuojahs par to trohkfni, ko
Roberts tur taifija un gribbeja ar makti winnu aisdsiht;
bet winfch stahweja kâ pee-audsis. Pawests winna zeetu
pastahwibu un karstu wehleschanohs redsedams, par to
apschelojahs, un us teem laudim, kas winnu gribbeja
aisdsiht, ruunaja: „Laisheet winnu ar meeru; jo zik
es nomannu, winfch luhdsahs ihstena pasemmibâ.“ Un
kad tee wehl tik ahtri negribbeja nostahtees, tad pawests
usfauza, lai wiffi paleek kluffu, un nu Roberts us
winnu tâ runnaja: „Swehtais tehws, es efmu tas
leelakais grehzineeks pasaulê!“ — Pawests fâkehra Ro-
berta rohku un runnaja: „Draugs ko tu gribbi un ka-
pehz kleeđi tu tik dikti?“ — Roberts atkal atbildeja:
„Al fwehtais tehws, luhdsahs, laujeet mannim fawus
grehkus isfuhdseht. So ja Tuhs mannim ne-atlaisheet
wiffus tohs leelus grehkus, ko lihds schim efmu dar-
rijis, tad mannim muhschigi japasuhd. Mannim lohti
bail, ka wels mannim meefu un dwehfeli nenorauj, to
leelu noseegumu dehl, ko efmu darrijis, un kas taggad

winfch fakkä zettordeenâ us Rohmu ahra isnahza. Schi bija ihsteni winnam ta derrigaka deena us grehku atsih-
fchanu, noluhgafchanu un atgreeschanohs, un us gahda-
fchanu par fawas dwehfeles fwehtibu. So paschâ tai
stunda, kad Roberts pee Behtera basnizas aisgahja,
fwehtais tehws patš stahweja basnizas widdü un eefweh-
tija Deew'augito, tas irr fwehtu wakkarehdenu. Roberts
fpeeda basnizas durris wakkam un gahja eefschâ pee
zitteem tizzigajeem, kas tur leelâ pulkâ bija fapulzinaju-
fchees. Winfch fpraakahs wisseem zauri, gribbedams
fwehtam tehvam tuwak kluht. Bet pawesta fullaini
to redsedami tâ fpraakamees, fitta winnu un stuhma
atpakkal. Bet jo fchee winnu fitta un atpakkal stuhma,
jo wairak winfch, stipraks buhdams par teem fullaineem,
fpeedahs us preefchu, kamehr tikka pawesta tuwamâ,
kitta zekkos un fajuza ar fkanuigu balsi: „Af fwehtais
tehws, apschelojees par manni!“ Schohs wahrds winfch
wairak reises isfauza. Wiffi tee, kas tur tuwumâ ap-
kahrt pawesta stahweja, niknojahs par to trohkfni, ko
Roberts tur taifija un gribbeja ar makti winnu aisdsiht;
bet winfch stahweja kâ pee-audsis. Pawests winna zeetu
pastahwibu un karstu wehlefchanohs redsedams, par to
apschelojahs, un us teem laudim, kas winnu gribbeja
aisdsiht, runnaja: „Laisheet winnu ar meeru; jo zil
es nomannu, winfch luhdsahs ihstena pasemmibâ.“ Un
kad tee wehl tik ahtri negribbeja nostahtees, tad pawests
usfauza, lai wiffi paleef kluffu, un nu Roberts us
winnu tâ runnaja: „Swehtais tehws, es esmu tas
leelakais grehzineeks pafaulé!“ — Pawests fakhra Ro-
berta rohku un runnaja: „Draugs ko tu gibbi un ka-
pehz fleedfi tu tik dikti?“ — Roberts atkal atbildeja:
„Af fwehtais tehws, luhdsahs, laujeet mannim fawus
grehkus isfuhdseht. So ja Juhs mannim ne-atlaisheet
wiffus tohs leelus grehkus, ko lihds fchim esmu dar-
rijis, tad mannim muhschigi japafuhd. Mannim lohti
bail, ka wels mannim meefu un dwehfeli nenorauj, to
leelu noseegumu deht, ko esmu darrijis, un kas taggad

gull us mannu dwehfeli. Un tad Juhs tas effect, kam irr usdohts, teem pafneegt eepreezinoschanu un palihgu, kam tas waijadfigs, tad luhdsu Juhs, luhdsoshs no Deewa puffes, paklaufeet manni un tibrijeet manni no wisseem manneem grehkeem!" — Pawests to wissu dsirdejis, tuhdat nopratta, ka schis buhs tas „wella Roberts," un to waizaja: „Dehls, waj tu laikam ne-effi tas Roberts, no ka es tifdauds dsirdejis stahstam, un ko turr par to wiss negantigako zilweku us schis Deewa semmes?"

Roberts us to atbildeja un fazzija: „Tas esmu!" — Tad pawests atbildeja: „Tu dabbusi grehku peedohfchanu; bet to tewim peeswehru pee ta wissu warrena Deewa, ka tu nu wairs neweenam neko launa nedarri!" Jo pawests ar wisseem, kas winnam apkahet stahweja, dikti fatruhahs, kad tee tif nejaufschi to „wella Robertu" sawa preekscha eeraudsija. Bet Roberts krittta atkal preeksch pawesta zekos, pasemmojahs sohti un scheshlojahs ruhkti par saweem padarriteem grehkeem, ta runnadams: „Swehtais tehws! Lai Deews manni no tam pafarga, ka es jebkurram raddijumam wehl buhtu ko launa darrijis; jo jau esmu padauds to launu darrijis! Kamehr ween dsihwofchu, negribbu neweenam kristigam raddijumam neko wairs aistift!" — Tad pawests winnu nehma sawrup, peewedda pee biktstrehfla, un tur Roberts ar gauschu noschelumumu winnam isfuhdseja sawus grehkus, un pastahstija arri to, ka, eekam no winna wehl nekas nebijis, mahte to jau wellam nodewufe. Pawests winnu ta stahstam dsirdejis, dikti fatruhahs, metta krustus preekscha un tad us Robertu teja: „Mans draugs, eijeet us Montaltu, kas irr trihs juhdses nohst no pilfata; tur Tu atraddisi swehtu weentulli, tas irr mans pafcha biktstehws. Salki winnam ka es Tewi pee winna suhtijis; un tad isfuhdsi winnam wissus sawus grehkus. Winsch tad tewim usliks grehkustrahpi kahdu tu pelnijis. Gij drohfschi pee ta; jo winsch irr swehts wihrs, un drohfschi tizzu, ja Tu pateesi atgreesifees, tad winsch Tewim grehku peedohfchanu pasluddinahs." —

Roberts atbildeja: „To wiffu labpracht gribbu darriht! Raut Deems tikkai dohtu fawu fchehlastibu, ka tas isdohtohs mannai dwehselei par fwehtibu!“ Ar fcheem wahrdeem winfch atwaddijahs no pawesta un aisgahja. Wehl to wiffu deenu Roberts palikka Rohmä. Dhtrâ rihtâ agri winfch isgahja no pilfata, nn gahja ar leelu steigfchanohs pahf kalneem un leijahm us to weetu, fur tas wezzais fwehtullis mahjaja; jo gribbeja jo abtraf jo labbaf no faweem grehkeem wakkâ kkuht. Tur aisgahjis, winfch tam wezzam fwehtullim tuhdaf stahstija, ka pawests winnu fuhthjis, lai preefch ta fawus grehfus fuhdsoht, un no ta peedohtfchanas luhdsotees. Wezzais weentullis winnu laipnigi fanehma, un kad tee brihfniinu bija kohpâ fehdejufchi, tad Roberts tam eefahka fawus grehfus fuhdseht un turklaht arri pastahstija, ka mahte, jau preefch wiina eedsimfchanas, no fchehlumadnfmahm pahruemta, to wellam nowehlejufe, un ka tas winnam eenahzees par leelu nelaimi; jo tam kâ wellam nodohtam bijis lihds fchim jadshwo. Sawas behrnu deenâs winfch behrnus mohzjis, fawu fkolhmeisteri nodubris u. t. j. pr. Beeaudsis atkal dauds brunneneekus turneerefchanâ nofitis; fawâ tehwa walfti sadfis, laupijis un wiffadas blehdibas darrijis; tehwa fullaineem azzis isduhris un feptinus fwehtus weentullus meshâ nofitis. Jhfi falkoht, winfch tam isstahstija wiffus tohs launumus un grehfus, fo jebkur bija darrijis, no dsimfchanas stundas lihds fchim brihdim. Swehtais weentullis leelifchki pahrbihjahs to wiffu klauhfjees; tomehr arri no firds preezajahs, ka Roberts ar tahdu firds fagraufchanu fawus dauds un leelus grehfus isfuhdseja. Geluhdsa winnu laipnigi tur pee wiina pa nakti palikt un apfohlija nahkofchâ rihtâ wiffu to leelu grehku fuhdsefchanohs ar winnu eefahkt, un tam par wiffu kas jadarra peedoht labbu padohmu. Roberts, kas lihds fchim bijis tas besdeewigakais, launakais, breefmigakais un negantigakais zilweks, taggad israhdijahs tif laipnigs, lehnprahtigos un Deewa-bihjigs un tif mihligs wahrdds un

darbôs, fà tas smalkakais prinzis pasaulē. Turklaht
wīnſch no ſawās tablas reiſoſchanas un zella grehti-
bahm bija tif nogurris, ka ne eſt, nedſ dſert wairs paſpehja.
Swehtais weentullis tam eerahdija ihpaſchu kambariti,
tanni wīnſch pakrittis peefaſauza to wiſſu warrenu Deemu,
lai tas zaur ſawu ſchehlaſtibu tam palihds uſwarreht
to elligu eenaidneeku, paſchu wellu, kaſ lihds ſchim pee
winna cemahjojees. Kad jau ſebs wakkars bija, tad
wezzais weentullis winnam uſtaifija gukkaſ-weetu tai
maſa kambariti, blaſkam ſawa kambara. Uygullees, wez-
zais wiſſu nakti Deemu luhdſa par to nabbagu grehzi-
neeku, kamehr luhgdams aiſmigga. Sapnôs tam parah-
dijahs weens no ta kunga engeleem un tas uſ winnu
tâ ruunaja: „Tu Deewa wihrs, flauſees uſ to wehſti,
ko eſ tewim atneſſu: Ja ſchis Roberts gribb dabhuht
ſawu leelu grehku peedoſchānu, tad winnam jadarra tâ
fâ tee nerri un mehmi darra — tad winnam par nerri
un mehmu japaleek. Neko zittu winnam, nebuhs ehſt,
fâ ween ko wīnſch jaſts ſunneem warr atnemt un tif ilgi
jazeefchahs ſchi dſihwibā, kamehr Deewam patiks win-
nam darriht ſinnamu, ka grehki tam peedohti.“ —
Wezzais ſwehtullis it ſatruhzees no ſchahdeem ſapneem
uſmohdahs, un eſahka tohs pahrdohmaht. Ilgi pahr-
teem pahrdohmajis, wīnſch ſawās luhgſchānās Deewam
pateizahs par tahdu wehſti, un kad deena mettahs, tad
winna firde ſahka Robertu eemihleht. Pee ſewim at-
ſauzis wīnſch uſ to teiza ſchohs preeziguſ wahrduſ:
„Nu, man dehlſ, nahz pee ſawās grehku ſuhdſeſchānās.“
Ar leelu paſemmibu Roberts atnahza un eſahka ſawu
grehku ſuhdſeſchānu no jauna. Behz grehku ſuhdſeſchānās
wezzais weentullis uſ winnu teiza: „Mans draugs, jau
ſinnu, kahdu grehku ſtrahpe tewim uſlikta. Tewim ja-
iſleefahs un ja-iſturrahs par nerri un mehmu, naw ja-
ehd nekahds zits ehdeuſ, fâ ko pee ſunneem dabbu un
pee ſunneem tew jagull. Wiſſſ tas tew jadarra tif ilgi,
kamehr Deewam taſ patiks. To mannim taſ Kungſ
ſchinni nakti zaur ſawu engeli paſluddinajis. Salku

wehl: schahda grehku strahpe Dewim janefs, kamehr Deewam patiks tew tawu grehku peedohfchanu pasluddinabt.“

— Roberts to dsirdejis palikka ittin preezigs, patenzi-naja Deewam, ka tik schehligu grehkustrahpi tam uslizzis; atwaddijahs no ta wezza fwehtukka un aigahja prohjam, usnemtees to gruhthu pahrbaudifchanu, kas tam bija nospreesta, un ko winsch pats turreja wehl dauds par masu prett teem launeem darbeem, ko bija padarrijis. Ta nu schis blehdigs, breefmigs un nelohkams grehzineeks zaur Deewa brihnumu bija palizzis rahms ka jehrs un pils ar fwehtahm un Deewa-bihjigahm dohmahm.

Tik ko Rohmas pilkata atkal eenahzis, winsch tuh-dal pehz ta wezza weentukka wahrdeem sahka israhditees ka nerris: lehtaja un skraidija pa eelahm, ka besprahtis, un nelikkahs neka walditees. Behrni un ihpafchi eelas puikas faraddahs apfahrt winnu; tee tam fleedsa un fwilpoja pakkal, un to mehtaja ar dubleem un ar wissu, ko us eelas fagrahba. Urri pafchi namneeki eemettahs lohgos tohs ehrmus skattitees; zitti winnu ismehdija, un zitti smehjahs par winnu. Sahdas deenas ta pa pilkata apfahrt skraidijis, tas gaddijahs, ka winsch ta ehrmodamees, keisara pillij garram gahja. Bet pils wahrtus walla redsedams, winsch gahja tur eefcha un teefcham prohjam us leelo sahli. Tuwu pee sahles winsch sahka lehkaht no weenas puffes us ohtras, skraidija brihscham naigi, un brihscham pamasitinam zeeraja, bet nekad ilgi us weenas weetas ne-apstahjahs. Keisars sahle fehdedams winnu eeraudfijis un redsedams, to ehromofchanohs, teiza us teem, kas tur klahst stahweja: „Waj Juh redseet tur to jaunu smukku zilweku, tas isfkattahs ka brunneneeks, bet ka leekahs, winsch laikam irr besprahtis. Skahde par tahdu wihru. Leezeet tam apsehstees un dohdeet winnam ehst un dsert.“ — Keisara junkuris fauja Robertu schurp un sahka ar to runnaht; bet schis tam nekahdn wahrdu ne-atbildeja; un kad luhdsa pee galda apsehstees un ehst un dsert, tad winsch gan apsehдахs, bet nebaudija it neneeka, kaut

arri maises un gallas un wihna tam deesgan preekschâ liffa, tà ka wiffi, kas pee galda fehdeja, par to diffi isbrihnojahs. Keisars pats pa tam ehdsams kaulu, kas tam us schlihwja gaddijahs, nometta appaksch galda funnim, kas tur gulleja, un tas to panehmis, nessa faktâ eekschâ. Roberts to redsedams, lehza no galda nohst, funnim pakkal un gribbeja tam to kaulu atnemt. Suns atkal negribbeja labpraht fawu maltiti zittam atdoht un tà grausa tee abbi diwi, katrs fawu kaula gallu; Roberts tapat plahnâ gar schlauku issteepees, kâ tas suns. Keisaram un wiffeem, kas pee galda fehdeja un to redseja, usnahza leeli smeekli par tahdu stihweschanohs apfahrt ta kaula. Beidsiht Roberts tatschu uswarreja, israhwa funnim kaulu no sohbeem un nu grausa weens pats to; jo bija warren isfalzis deenam nekahdu barribu fawâs eekschâs ne-eenehmis. Keisars Robertu redsedams tahdu isfalkufchu, metta leelu maises flaipe zittam funnim preekschâ. Roberts kitta atkal tuhdat schim funnim wirfû, isnehma tam to maises flaipe no sohbeem, pahrlausa to par widdu pufchu, atdewa weenu gabbalu doggam un ohtru pats apehda. Atkal leels smeeklis no wiffeem pee galda atskanneja un Keisars us faweem laudim teiza: Schis irr tas lustigakais nerris, kahdu wehl nekad neredsejis. Sunneem winsch nemm kaulu un maifi nohst un to ehd, bet pee galda fehdinahts winsch mirst baddâ; no tam warr redseht, ka winsch irr riktigs nerris.“ — Keisara fullaini, kas sahlê stahweja, to arri redsedami, nu dewa funneem papillam ween barribas preekschâ, lai Robertam arri buhtu, ar to fawu wehderu peepildiht, un teem to skattotees buhtu to smeetees un preezatees. Pa=ehdis Roberts zehlahs no semmes augscham, fahka pa sahli apfahrt skraidiht un ar fawu nuhju, kas tam bija rohka, funnus, krehflus, muhrus un benkus sst, ittin kâ tam nekahda prahta nebuhtu. Tâ skraididams winsch eeraudsija weenas leelas durris wakkam, pa kurrahm eegahja kohschâ dahrsâ, kurrâ daschas struhglu=akkas uhdeni gaisâ

ſpruhſchleja. Roberts nomettahs us tahs affas mallu un dikti noſlahpiſ buhdams winſch dſehra pillahm muttehm ween. Tà darbodamees tam tur usnahza waffars, un nu winſch tezzeja funneem paffak, kur ween tee teſkalaja. Teem bija paraſtas gukkuweetas appakſch treppes un ſtalli, turp tee beidsot arri katrs ſawā weetā eelihda, Roberts lihda winneem paffak un nomettahs pee teem gulleht. Keisaram to dſirdejufcham palikka ſchehl par Robertu; winſch pawehleja tam kà zilwekam gultu us-taiſiht, lai tas tur gohdigi warretu iſgulletees. Bet Roberts to nenehma pretti un ſullaineem, kas to gultu atneſſa, dewa ſihmi, ka negulleſchoht wiſ gultā, bet femmē funneem blakkam. Keisaram bija leeli brihnumi, kad redſeja ſullainus gultu atpaffak neſſam un no teem dſirdeja, kahdu ſihmi Roberts teem dewis. Nu, tad winſch likka ſalmus funnu=ſtalli eenest un Robertam appakſchā palikt; bet ir tohs Roberts metta nohſt un dikti nogurris buhdams aiſmigga funneem blakkam.

Tà nu Roberts, kas, kà jau erzoga dehls, bija eeraddis kohſchi iſpuſchſotā gullamā kambari, mihkſtā gultā gulleht, tahs dahrgakas un gahrdakas barribas ehſt un wiſſadā pillibā un lihgſmibā dſihwoht, taggad no labba prahta wiſſu to gohdibu un brangumu bija atſtahjis, ehda ar funneem appakſch galda un gulleja pee teem ſtalli. Un to winſch labpraht darrija tai dſikkakā paſemmibā, lai tikkai ſawu dwehſeli iſglabhtu. Scho grehtu ſtrahpi winſch neſſa ſeptinus gaddus. Tas funs, pee ka Roberts turrejahs un gulleja, drihs nomanija, ka Roberta dehl winſch teekoht labbak turrehts un wairak ehſt dabbujoht neka zitti, Robertu tà eemihleja, ka labbak buhtu ſahwees noſiſtees, neka no ſchi ſawa labba drauga lautees atſchirtees.

4.

Tai laikā, jeb pa to laiku, kamehr Roberts Rohmā ſawu grehkaſtrahpi zeeta, Keisaram auga ſkaiſta meita, bet ta bija mehma. Keisara augſtakais pilſwaldneeks,

Seneschall, jau reisu reisehm fawu lungu to Keisaru bija bildinajis, luhgdamees lai tas winnam to par feewu dohtu. Bet Keisars no fawas augstibas neko negribbedams atlaišt, ſchim wihram katurreis atteiza, ka winsch to newarroht prett fawu gohdu darriht. Seneschalls par to tā ſapiktojahs, ka ſahka us tam dohmaht, Keisaru ar warru no fawa trohna nogruhst un wiffu to walstibu winnam laupiht. Sleppen no Keisara pils aisbrauzis, winsch dewahs pee Sarazeneem (turkeem) un ſadabbuja no ſcheem netizzigajeem leelu karraspehku. Ar to winsch nu peebrauza pee Italias un wilkabs teescham us Rohmu. Keisars no ta wiffa neko nesinnaja. Nu winnam atſkrehja wehstis, ka Seneschalls ar karraspehku klahht. Tas Keisaram bija tahds brihnumš, ka winsch tihri ſajukka un nebuht tik drihs newarreja apkertees, ko nu darriht, ko nedarriht. Un eekam nu warreja fawu karraspehku ſafaukt, eenaidneekem pretti, biju Seneschalls ar fawu karraspehku jau pee pilſata klahht un ſahka to aplehgereht. Nu Keisars ſafauza ſawus zeenigajos, brunneneekus, baronus un zittus muishneekus un ar pakustinatu ſirdi tohs tā usrunnaja: „Zeenigi lungi, dohdeet nu labbu padohmu, kà mehs ſcheem paganu ſunneem, kas muhsu pilſatu aplehgerejuschi, warram pretti turretees. Ja Deewa besgalliga ſchehlastiba mums nesubhta palihgu, tad ſchee, kas to semmi tā jau wiſſaplahrt ſpaida, arri muhs tā ſajauks, ka nekur netikſim. Tadeht es katru no Zums luhdsu, brunnajeetes ar wiffu ſpehku, ſchohs eenaidneekus uswarreht un aisdſiht. Par wiffahm leetahm gahdajeet, ka to blehdigu Seneschallu ſawos naggos dabbujam, un tam atmaſajam tā, kà winsch pelnijis.“ Wiſſi brunneneeki un baroni us to Keisaram weenā balſi atbildeja: „Augstais pawehletais, Zuhſu padohms irr labš. Mehs wiſſi effam gattawi Zums lihdsi eet, Zuhſu kà arri muhsu paſchu taiſnibu pahrstahweht. Zerru ar Deewa palihgu, ka teem wiffeem buhs jamirſt un nolahdehs fawu dſimſchanaš ſtundu.“ Keisars par tahdu atbildi palikka

preezigs un teem firsnigi pateizahs. Winfch nu lifka zaur wiffu Rohmu isfaukt, lai katrs, wezs un jauns, kas tiklai spehji brunnas panest, ahtri taisitohs gattaws us kaufchanohs prett teem nifneem eenaidneekem, ahruufs pilfata. Us schahdu usfaukschanu arri wiffi bija kahjās, taisijahs gattawi, keisaram palihdseht un mahjas pahrstahweht. Wiffi fapulzinajahs apkahrt keisaru, un winfch pats nostahjahs sawa karrapulka preekschā. Bet jebfchu keisara spehks bija leels un leelaks par Seneschalla spehku, tomehr schee eenaidneeki dauds jo warrenafi un ismannigafi buhdami karra skunste, Rohmneekus buhtu pagallam fakawufchi, ja Deews brihnischkā wihse tohs nebuhtu isglahbis. Un tas schi reise tā notikka:

Tai paschā deenā, kad keisars ar sawu karraspehku gahja prett Sarazeneem karrcht, tas gaddijahs, ka „wella Roberts“ pehz sawa eeradduma gahja ta jau peeminmeta keisara struhglu-akkasdahrsā eekschā. Tur winfch no debbefilm dsirdeja balfi fauzam: „Robert, steidsees! Deews tewim us schihš weetas pawehl brunnotees ar tahm baltahm brunnahm, kas turpat tewim blakkam noliktas, tad kahpj schim firgam, ko es tewim peeweddu, muggurā un skreiji bes it nekahdas kaweschanahs prohjam us lehgeri keisaram palihgā!“ — Roberts to dsirdejis, garrā dikti fatruhkahs, tomehr ne-eedrohschinajahs nekahdu wahrdu atbildeht. Brunnas un firgu winfch turpat blakkam fewim eeraudsija. Winfch steigchus steidsahs apbrunnotees ar tahm baltahm brunnahm, ko neredsamis engels bija atneffis, kahpa tam staltam baltam firgam muggurā un aisjahja.

Augscham keisara pils lohgōs stahweja ta keisara skaishta mehma meita un skattijahs us to dahrsu un struhglu-akku. Tur nu winna noskattijahs wiffu, kā Roberts gehrbahs un brunnajahs. Ja winna buhtu warrejuse runnaht, tad tuhdat us weetas buhtu isteifuse, ko redsejuse; bet mehma buhdawa to nespehja un tadeht kluffu eeksch fewis patureja, ko redsejuse. Tomehr ta to wiffu pcesihmeja un patureja zeeti sawā firdi.

Roberts apbrunnojees un firgam muggurâ uslehziis, aisfkrehja kâ wehjsch us keisara lehgeri. Un kahdas tur behdas! Sarazeni tohs tâ spaidija, ka, ja Deews un Roberts teem nebuhtu palihgâ peesteidsees, tad keisars ar wisseem faweem laudim buhtu pagallam. Roberts us kauschanahs plazzi atfkrehjis, mettahs tuhda! tai beesakâ Sarazeuu pulkâ eekschâ un spalfoja tohs tâ us abbahtm puffedm pa kaku, pa galwu, ka tee nebuht nedabbuja apflattitees, kas nu irr, kas naw. Galwas, kahjas un rohkas gahja pa gaisu kâ knohpes un schauti un wihri gahjahs blihschneem ween gar semmi. Neweens zirtens negahja pa wolti, un neweenam Sarazenim arri newaija-dseja wairaf kâ weenu zirteni. Tas nu Sarazeneem bija tahds brihnum, ka schaka schatruhktees un keisars ar fawu fpehku atkal stiprotees; uswarreschana gahja pamasitinam no Sarazenu puffes us Mohmneeku puffes pahri, un rittigi, keisara fpehks uswarreja.

Roberts to isdarrijis, tahds pats apbrunnojees fkrehja aulekscham ween atpakkaf us keisara dahrsu pee fawas struhglu-akkas. Kahpa tur no firga semmê, kas arri tuhda! pajudda; raifija tad fawas brunnes nohst un apgehrbahs atkal fawas paschâs wezzâs drehbês, ko turpat bija atstahjis un stahweja atkal tahdâ paschâ nerrn-apgehrbâ pee akkas kâ pirmit. Keisara meita pils lohgdês stahwedama, to wissu noskattijahs un isbrihni-jahs lohsti par wissu schahdu gaddijumu. Labprahst ta to arri zitteem buhtu stahstijuse, ja mehle nebuhtu pee-secta un tadehl to newarreja. Robertam no ta kerra nekahda zitta waina nebija, ka tiffai weena schramba gihmi un ta mas winnam ko schahdeja.

Ba tam arri keisars bija us pilli atgreesees, lohsti preezigs par tahdu uswarreschana, un par to Deewam no wissas firds slawu un pateizibu nosazzija. Kad nu wakkaramaltites laiks bija un wissi pee galda atschdahs, tad arri Roberts tur, kâ jau arween, atnahza, fawas nerrastikkus, kâ jau paraddis, istaisht, pee ka winsch allasch kâ mehms un besprahstis israhdiyahs. Keisars

preezajahs sawu nerri atfal eeraudsijis un labpraht skat-
 tijahs us winna nerrestibahm. Bet to skrambu waigã
 eeraudsijis, winsch brihrijahs un dohmaja, ka kahds no
 winna fullaineem to pa johkeem buhs eeskrambejis, un
 winnam par to bija schehl un runnaja: „Arri schinni
 pilli irr skaudigi laudis, kas scho newainigu zilweku tã
 safittusch, kamehr mehs us farru bijam! Gan teefa
 ka schis irr nerris, tomehr winsch neweenam zilwekam
 nekahdu sklittumu nedarra! Nu, no schi brihscha to
 wisseem peesakku, ka neweens scho zilweku nekahdã wihse
 wairs ne-aisteef!“ — Tã isrunnajees, keisars sahka at-
 fal ehst un muddigi ween sawus warrenos ispraffiht,
 waj kahds no teem winnam newarroht teift, kas tas tahds
 sweschais jahneeks bijis, ar tahm baltahm brunnahm
 un balto sirgu, kas fleppen legheri eejahjis un leelischki
 palihdsejis, ka tee wiffi naw uswarreti un pohstã gah-
 juschi? un tad beidscht wehl tã teiza: „Es to nepa-
 sinnu; tomehr to gan sinnu, ka tam wajadseja buht
 weenam no teem drohschakeem un zeenigakeem brunne-
 keem, ko jeklad redsejis, un schẽ neweenu nepasihstu, kas
 drohschibã un duhschã tam buhtu lihdsinajams.“ Kei-
 sara meita tur arri klast buhdama un to runnu dsirde-
 dama, gahja sawam tehvam tuwat klast un gribbeja
 zaur sikhem tam israhdiht, ka tas duhschigais brunne-
 neeks bijis Roberts, zaur kurra palihdsibu ween tee to
 farru uswarrejusch. Tomehr keisars to nesapratta, ko
 winna mehmas meita ar sikhem tam rahdija. Liffa
 tadeht atsaukt to dami, kas winna meitu audsinaja, lai
 ta winnam meitas sikhmes isstahstihu. Schi wiffas win-
 nas sikhmes pasihdama, keisaram isteiza un isstahstija, ka
 winna behrens tam gribbejis pastahstiht, ka tas duhschi-
 gais brunne-neeks, kas us ta farru to wiffu isdarrijis,
 bijis schis nerris, un ka bes ta pascha keisars ar wiffu
 farraspehku buhtu tizzis uswarrehts. Keisars par schih
 dames tahdu isstahstichanu gahrði pasmejhahs un us
 tahs teiza: „No ta jau redsu, ka juhs ne-effect ma-
 saka nerre, par scho nerri paschu.“ Un tad ittin bahrgs

us tahs palizzis teiza: „Zuhs mannu meitu nemahzeet us labbu, bet to wairaf famaitajeet. Zuhs to usaudsina-jeet mulkibā un neprahṭibā. Ja us preeṭṣḥu wiinu labbaki ne-audsinafeet, tad Zums flitti klahfees!“ — Keisara meita to dsirḏedama netaisija wairs nekahdu sḥmi, lai gan sinnaja, ka tas wiṣ pateesiba, ko ta dame teiza, un gahja noṣkummuse prohjam.

5.

Senesḥalls uswarreḥṭs bija atpaffak gahjis un jaunu karraspeḥku fakrahjis. Ur to nu tas nahza no jauna us Rohmu un to aplehgereja atkal. Keisars ar Rohm-neekeem zehlahs atkal un gahja winneem pretti. Tomehr arri ṣḥoreisi tee buhtu paspehlejuṣḥi, ja tas baltais jahtneekṣ ar to balto sirgu teem nebuhtu palihgā ṣḥrehjis un palihḏsejis paganus uswarreḥṭ. Ṣḥoreis Roberts isdarrija wehl wairaf un leelafus brihnumus, neka to pirmo reisi; jo iszirṭa Sarazenus tā, ka teem pa faklu pa galwu bija jabeḡ un wairs ne atpaffak nedabbuja pasḥattitees. Tā tad Keisars ar ṣawu speḥku atkal uswarreja. Tif ko kaufḥanahs pabeidsahs, baltais jahtneekṣ arri pasudda un neweens nesinnaja, kur tas palizzis. Keisars gan bija ihpasḥeem uspasḥetajeem pawehlejis noluhkotees, kur tas baltais paleef, bet tee nebija warrejufḥi wiinu nowakteḥṭ; tif ween ta mehma Keisara meita bija wiinu redsejuse un sinnaja teift, no kurreneṣ wiṣḥ nahzis un kurp atkal aisgahjis.

Nebija ilgi, tad Senesḥalls wehl ar jo leelafu karraspeḥku atnahza un Rohmu pa tresḥu lahgu aplehgereja. Cekam nu Keisars ar ṣawu karraspeḥku us kaufḥanohs isgahja, wiṣḥ ṣafauza ṣawus warrenos un teem pawehleja to balto jahtneeku, tif driḥi ka tas us kaufḥanahs plazzi parahditohs, raudsiḥt rohka dabbuḥṭ. Brunneeki wiṣsi to apṣohlijahs. Kad nu ta kaufḥanahs deena bija klahṭ un abbi karraspeḥki kohpa duhrahs, tad zitti no teem duḥṣḥigakeem brunneekeem eejahja fleppen tuwā meṣḥinā, noluhkotees, pa kurren zellu tas baltais

jahthaneeks us kauschanohs atskrees. Bet ir tas bija walti. Gekam ſchee wehl dohmaja apſkattitees, Roberts jau bija paſchâ kauschanahs widdû. Tee nu ſkrehja winnam pakkaſ kauschanahs widdû eekſchâ un zirta lihds ar winnu us abbahm puſſehm, ka tas tik ſkaldijahs ween; tomehr neweens newarreja tik warreni zirst, lâ tas baltais. Genaidneekem bija atkal ar johneem jabehg un wehl jo neſchehligaki neka abbejâs preekſchejâs reiſes.

Kad nu ir ſchis karſch bija beigts un katrs preezigi us mahjahm dewahs, tad tee peeminneti brunneneeki ſkrehja atkal ſawâ meſchina eekſchâ noluhkotees, kury tas baltais jahthaneeks greeſiſees. Roberts gribbeja atkal, lâ jau ikreiſes atpakkaſ jaht us ſawu ſtruhglu=akku un tur ſawas brunnas nolikt; bet tas nu tâ wairs ne=isdewahs. Brunneneeki redſedami winnu us keiſara pihs puſſi jahjam, ſkrehja wiſſi no meſchina ahra tam pakkaſ un kleeſja ar ſkannu balſi: „Zeenijams brunneneeks! runna ar mums un ſakki, kas Tu eſſi, un no kahdeem laudim nahjis? Muhſu keiſars to lohti gribb ſinnaht, un mums pawehlejs to winnam paſtahſtiht?“ — Roberts tē nu redſedams, ka bija usgluhnehts, ſatruhkahs un apkaunejahs dikti; jo apdohmadamees, ka wehl bija grehku ſtrahpes zeetejs un negribbedams paſihſtams dohtees, wiſch eekſpeeda ſawam baltajam peekſhus ſahnds un laida, ko naggi neſſa pahr kalneem un leiſjahm prohjam. Weens no teem duhſchigakeem brunneneekem laida winnam pakkaſ, ka ſmiltis tik putteja ween gaiſâ; bet newarredams panahkt, tas ſweeda ar ſawu ſchlehpju, ne us winnu paſchu, bet us to balto ſirgu. Tomehr tas tâ ne=isdewahs, ſchlehps netrahpija ſirgu, bet Robertu paſchu, eekſkrehja winnam ziskâ, noluhſa un gals palikka ziskâ. Roberts tahs ſahpes nebuht nenomannidams, ſkrehja tikkai prohjam un aiskrehja, bes ka brunneneeks to buhtu warrejis panahkt. Schis ſawu noluhſuſchu ſchlehpju usnehmis, jahja pee ſaweem beedreem atpakkaſ, rahdija, lâ tam bija isgahjis, un wiſſi par to warren isbrihniyahs un noſlumua. Roberts pa tam bija atkal

atpakkaf pee fawas affas, nolehza no sirga, nometta brunnas, kas abbi tuhdat pasudda, un tad iswilka to fchkehpa gallu no fawas ziffas un to paglabbaja starp diweem akmineem pee affas. Kad nu tur Robertam neweens dakteris flahht nebija, kam warretu luhgt to wahti faset, tad winsch pats fapluhza jahli un fuhnas, uslikka tahs us to wahti, noplehfa tad gabbalu no fwahrka ohderes, un ar to to wahti apfehja, Bet, bes ka Roberts to mannija, keisara mehmas meita pa wissu to laiku stahweja pils lohga, flattijahs un peesihmeja wissu labbi. Un te nu labbi noredsedama, ka tas nerris irr tahds warrens un brangs brunneeneeks, fahka tas winnai patikt un ta fahka ar mihlestibas = azzihm us winnu flattitees.

Roberts fawu wahti fafchjis, gabja us keisara jahli pee maltites. Ta wahts winnam fahpeja ta, ka bija jaklibbo, jebfchu winsch gan waldijahs zif ween warredams, lai neweens to nefamannitu. Ne-ilgi pehz tam fanahza arri tee brunneeneeki un ar teem lihds arri tas, kas Robertam fchkehpu ziffa eesweedis, un stahstija keisaram, zif muddigi tas baltais jahtneeks warrejis aisbehgt, un ka winsch negribbedams to jahtneeku, bet to sirgu ar fawu fchkehpu trahpeht, netihfchi winnu paschu eewainojis, ta ka winna fchkehpagals tam ziffa noluhsis. Pee tam winsch keisaram dewa to padohmu: „Zerru, ka tas labbakais buhtu, ka Zuhš pa wissu fawu walstibu liktu flaiji pasluddinaht, tahdu jahtneeku, kam baltas brunnas un balts sirgs, tuhdat pee Zums atwest, tapat arri lihds to fchkehpa gallu, kas winna ziffu eewainojis. Un ja pee tahda jahtneeka tas wifs flaidri redsams, tad winsch irr to wehrtš, ka Zuhš kam fawu meitu dohdeet par feewu un to pussi no wiffas walstibas lihds.“ Keisars preezajahs lohti par tahdu padohmu; likka bes kamefchanahs fchahdu pasluddinafchanu islaist un wissu ta peeteikt flahht, ka fchis brunneeneeks bija isteizis.

Kad fchi flaija pasluddinafchana zaur wissu walstibu isfkanneja, tad to dabbuja dsirdeht arri Seneschalls,

kam firds wehl karsta mihlestiba neischehligi degga us
 keisara meitas, ta ka winsch ne deenu, neds nakti ne-
 warreja gulleht un dohmadams dohmaja, ka prett keisaru
 warretu atreebtees un to jumprawu precksch fewim dab-
 buht. Schis nu, tik ko schahdu keisara pasluddinascha-
 nu dsirdejis, dohmaja tuhdat us leclu wiltibu, zaur ko
 drohschi sawas eegribbas warretu pauahft. Winsch lifka
 fewim apgahdaht baltu sirgu, baltas brunnas un baltu
 schkehpu, tad nehma nolautu schkehpa gallu un eeduhra
 to sawa ziska. Ta nu wiffu isdarrijees, winsch zerreja
 keisaru peckraht un winna meitu par fewu dabbuht.
 Pawehleja arri saweem tuwakeem draugeem apbrunnotees
 un ta ar leclu kehuischligu gohdibu un brangumu jahja
 us Rohmu. Tur winsch tuhdat bes nekahdas kawescha-
 naks meldejaks pee keisara, un to ta usruunaja: „Mans
 augstais pawehletais, es esmu tas, kas schinnis karrds
 Zums trihsreis tik duhschigi palihdsejis; jo Zuchs mihle-
 dams esmu tohs eenaidneekus us abbejahm puffedm
 kappajis ka spakus. Zaur manni ween trihsreis Zuchs
 tohs nosohdamus Sarazenus uswarrejeet un aisdsinneet.“
 — Keisars pee tam nekahdu blehdibu nedohmadams un
 sawu wezzu deeneri un eenaidneeku, kas zaur blehdigu
 skunsti bija mahzijeos par gluschi sweschu pahrwehrstees,
 nepasihdams, lohti schehligi ar winnu ruunaja: „Zuchs
 nudeen effect brangs un duhschigs brunneeneeks! Tomehr
 baidohs to tizzeht, waj teefa, ko fakkeet!“ — Sene-
 schalls atbildeja: „Kungs un Keisars! esmu duhschigaks
 neka Zuchs tizzeht. Un ja gribbeet, lai peerahdu, ka
 taifniba ko fakku, tad apluhkojeet to schkehpagallu, kas
 manna ziska nolausees.“ To teizis winsch atflahja to
 weetu, fur pats to wahti bija eeduhris. Wet tas brun-
 neneeks, kas Robertu bija eewainojis, tur flahht buhdams
 un to schkehpagallu apluhkodams, palifka dohmigs; un
 wehl kreetak to apluhkojis, winnam nahza smeepli, labbi
 redsedams, ka tas nebija nebuht winna schkehpagals.
 Tomehr negribbedams dauds strihdtees, winsch neko ne-
 fazzija un nogaidija labbaku laifu.

6.

Nu bija laiks peenahzīs, kurrā tas ſchehligais Deews Robertu no ſawas gruhtas grehkaſtrahpes gribbeja atlaiſt; jeb ohtrahdi ſakkoht, kurrā tas ſawu grehkaſtrahpi bija izſzeetīs. Batlabban winſch wehl gulleja ſunnuſtalli ar ſawu ſadurtu un zaur tam nſpampnſchu ziſku. Un kad wehl nedrihkſteja runnaht, tad arri newarreja nekahdu dakteru peeſaukt, kaſ tam palihdſetu ſahpes atweeglinaht, tadehl winſch ſahwa no ſunneem, kaſ to mihleja, ſawu wahti laiſiht; un tas winnam bija lohti labbi. Turklaht winſch arri maſ ko par ſewi nn ſawahm ſahpehm dohmaja; bet wairak Deewu ween luhdſa, lai tas par winna nabbaga dwehſeli apſchehlotohs.

Ba ſcho paſchu laiku tas gaddijahs, ka tas ſwehtais weentullis, pee ka Roberts ſawus grehkus ſuhdſeja un kaſ tam pehz Deewa nolikſchanas to grehkaſtrahpi bija uſlizzis, atkal nahti uſ ſawu gultu gulledams, ſapni redſeja, ka Deewa engelis pee winna atnahza, un to ſlubbinaja tuhdaſ augſcham zeltees un eet uſ Rohmu. Turklaht tas winnam ſtahſtija wiſſu, ko Roberts bija iſdarrijis, keiſaru un wiſſu Rohmu no Sarazeneem glahdams, ka nu winna grehkaſtrahpes laiks irr pahrgahjis un wiſſi grehki tam peedohti. Wezzais ſwehtulis par to lohti preezajahs, zehlahs no rihta agri augſcham un gahja to zekku prohjam uſ Rohmu.

Bet nu tai paſcha rihta agri zehlahs augſcham Rohmā arri Senefchalls, taiſitees un eet ohtureiſi pee keiſara, winnam to ſklaidri ſinnamu darriht, ka gribboht luhgtees pehz winna meitas. Tik ka keiſars bija uſzehlēes, winſch to arri iſdarrija. Keiſars, no ta wiſſa, ko ſchis teiza un rahdija, to par pateesibu turredams, beſ nekahdas ilgās pahrdohmaſchanas, ſcho winna luhgſchanu arri paklauſtija un ſawa meitu tam peeſohlija. — Bet kad keiſara meita to dabbuja dſirdeht, ka winna Senefchallam par ſewu atdohta, tad winna Senefchallu jau paſihdama par to eenaidneku, kaſ prett tehwu un Rohmu karrojis, un tāpat arri to ſaſchibn, ko tas

taggad isdarrijis, palikka tihri fà ahrprahtà, faplehse fawas drehbes, un pluhfaja mattus no galwas ahrà. Tamehr newarredama runnaht, ta neso nespehja isdarrites. Keisars, winnas tehws, to peespeeda ar warru, fa tai waijadseja gehrbtees un puschfotees fà bruchte, un tad pats to nehma pee rohkas un wedda basnizà, ar wiffu keisarisku gohdibu un brangumu, pawadditi no grafeem, baroneem un augstahm zeenigahm gaspaschahm. Neweens us tahs meitas sihmehm wairs nellawisjahs un tadehl winna dsilli noskummuse un bes wiffas eepreezinafchanas tiffa aiswesta basnizà. Kurfch tè nu warreja winnas behdign firdi eepreezinaht?

Keisars ar wiffu fawu pilsstahti nu bija basnizà eegahjuschi; arri Seneschalls, fo wehl neds keisars, neds kaut kahds no winna draugeem passina, ar faweem labbakeem draugeem un gohdibu tur bija fapulzinajees; un tas brihdis steidsahs flahht, kurrà schim pahrim bija tift falaulatam. Bet tè nu notiffa sawads jauns brihnumis, kas isdewahs keisara meitai par laimi un par labbu un gohdibu tam atgreesigam Robertam, fo laudis par „wella Robertu“ faufaja un us kurren neweens tam brihdim nedohmaja. So kad preesteris to augstu laulibas sakramentes luhgschahanu turreja un jau drihs eefahka laulahht, tad bruchte pahrtuhka winnas mehles faite, ta fazehlahs un fawu tehwu to keisaru tà usrunnaja: „Al tehws, waj Suhhs bes wiffa prahta esseet, tizzedami to, fo schis lepnais un blehdigais wiltneeks Tams preefschâ tenkajis? Wifs tas, fo schis runnajis, irr gluschi melli! So schis pats irr Suhfu uahwigais cenaidneeks. Bet schè, schi pilskata waijag fur mahjoht swehtam un Deewa-bihjigam wihram, kam mannim un mums wiffseem par muhsu dsihwibas isglahbschahanu japateizahs. Senn jau noskattijohs us ta labbeem tiffkumeem un darbeem, rahdiju to arri ar sihmehm, bet Suhhs netizzejeet mannam sihmehm, un nekahweet newecnam tahm tizzeht!“ Keisars palikka kochti preezigis par to, fo tas scheitan dsirdeja un redseja; un tè nu winnam arri fà swihai

no azzihm nofritta un tas celfch fawas meitas bruhgana eeraudfija Senefchallu fawu nifnaku eenaidneeku. Schis to pamannidams, no nifnuma un fauna palikka farkans kà wehjis, fprukka fleppen ahr' no basnizas, lehza fawain firgam muggurà un behga prohjam ar wiffu fawu pulku un gohdibu. Pawests pats, kas arri tur flabt bija, bruhiti nu ispraffija, kas tas par tahdu wihru bijis, no ka winna patlabban runnajufe? Bet ta meita us to newahrdu ne-aibildeja, nehma keifar, fawu tehwi un pawestu, katur pee rohkas un wedda tohs dahrsà pee tahs struhglu-akkas, fur Roberts katrureisi fawas deb-befigas brunnas un firgu bija dabujis un atkal nolizzis. Schè winna iswilka no akminustarpas ahrà to schkehpagallu, ko Roberts no fawas ziskas bija iswiljis un tur paglabbajis. Tas brunnenekes, kas Robertu eewainoja, no tahlenes teem pakkal eedams, to wiffu noskattijahs, un to schkehpagallu eeraudfijis, kahpa preefschà ar fawu nolaustu schkehpu, likka to gabbalinu tur flabtu un tas passaja tà kà jau tur bijis. Wiffi to flattijahs brihnidamees. Tè nu ta meita wehl us pawestu teiza: „Nu paklaufeetees: zaur ta duhschiga un zeenijama brunnenekka drohschprachtibu, kas scho schkehpagallu no fawas ziskas iswilka, mehš wiffi trihsreis effam isglabhti no to nefizzigu Sarazenu usmahfschannahm, un tohs uswarrejuschì — trihsreis arri esmu redsejis winna baltu firgu un brunnas, ko winsch pee schihs akkas trihsreis usgehrba un atkal nogehrba. Bet no kurrenes winsch tahs dabuja un fur tahs atkal palikka, to nekad ne-esmu dabujufe sinnaht. Tomehr tikdaudf sinnu, ka tas jachtneeks pats katrureis no funnastakka isnahza, tè apbrunnajahs, aisjahja — atjahja, un tahs brunnas nolizzis, atkal us funnustalli aisgahja, fur tas jau ilgu laifu mahjo.“ Un tad us fawu tehwi tà teiza: „Tas pats irr irr tas, kas Jums semmi, laudis un gohdu glahbis. Jums par to peeklahjahs winnam peenahkamu algu doht. Gessim paschi pee winna un fa-nemsim to pateefibu no winna pascha muttes.

Pawests, keisars, winna meita un wiffi nu aisgahja us to fakti, fur Roberts pee funneem stalli gulleja. Winnu tur eeraudsidami, un no tahs meitas peerahdichanas pahrleezinati, fa schis irr tas pateefigais glahbejs, tee wiffi tam parahdija leelu apzeenischanu. Bet Roberts us wiffieem winnu gohdaschanas wahrdeem neko ne-atbildeja. Tad pats keisars us winnu teiza: „Luhdsam Tewi, draugs mihlais, nahz schurpu un rahdimums sawu zifku; jo ta man par wiffahm leetahm Jareds.“ Roberts te nu gan nomannija, kapehz keisars to no winna pagehreja; bet winsch islikfahs, fa nebuht to nesaprohtohht, fo keisars runnaja, wilka no sawas appakfchas falminu ahra, falausija to un spehlejahs to stary pirfsteem tihdams. Bes tam winsch wehl arri daschus zittus johkus tur darrija, gribbedams keisaru un pawestu eefmihdinahht un peerahdiht, fa tee patlabban ar nerri walloda laiduschees. Bet nu wehl pats pawests us winnu pagreesahs un to ta usrunnaja: „Es tewim pawehlu eefsch Deewa un Ta wahrda, kas muhs pee frusta atpestijis, fa tew buhs ar mums runnahht!“ Bet Roberts, nezeredams no sawas grehkastrahpes walla effam, lehza fa nerris augfcham, islikfahs, fa buhtu pats pawests un smeedamees swehtija pawestu paschu. Bet pee tam atpakkaht atskattijees, winsch eeraudstija ais muggaras to wezzu swehtu weentulli, kas winnam to grehkastrahpi bija uslizzis. Schis wezzais sawu bifts-behrnu, fo tif ilgi mellejis, schè nu atraddis, fauza us to ar tif dikru balsi, fa wiffi klahbtuhdami skaidri warreja dsirdeht: „Klaufees mans draugs! nu skaidri sinnu, fa tu effi tas Roberts, fo zilweki par „wella Robertu“ eefaufsch; bet no schihs stundas tu buhfi fauzams „Deewa wihrs;“ jo Tu effi tas, kas scho semmi no Sarazeneem isglahbis. Klausu un gohda Deewu, fa tu lihds schim darrijis, kamehr sawu grehkastrahpi zeeti, tad Deews tewi ne-atstums. Jo taws un mans Deews un Kungs manni fuhhta pee Tewim un atwehl Tewim nu atkal runnahht, par prahdigu zilweku palift, un tahdus

nerrastikkus wairs nedarriht. Tu nu gan par fawcem grehkeem iszeetis un wiffi tee Dewim nu peedohti."

Roberts to dsirdejis, tuhdaſ nomettahs zelloſ, pazehla fawas azzis un rohkaſ uſ augſchu un tad ar affaru pillahm azzihm ta iſfauzahs: „Debbefu kehniſch! pateizohs Dewim no wiffaſ firds, ka Tu mannim wiffuſ mannaſ breefmiguſ grehkuſ peedewiſ, un tahdu maſu grehkaſtrahpi Tu peenehmis par gandarrifchanu!“ Paweſts, keiſaraſ, wiinna meita nn wiffi, kaſ tur klaht bija, no wiffaſ firds un ar leelu preeku preezajahs, kaſ tee Robertu dsirdeja ta kohſchi un laipnigi runnajam. Bet te nu Roberts tuhdaſ wiſſeem „ardeewaſ“ dewiſ, ſteidſahs no Rohmaſ prohjam uſ fawu tehwaſemmi, pee fawcem wezzaſeem. Bet netahſ no piſſata jahjiſ, wiinnaſ parahdijahs Deewa engeliiſ un tam pawehleja uſ Rohmu atpaffaſ greetteeſ; jo tur wiinnaſ gaidoht leela laime. Atpaffaſ uſ Rohmu un keiſaraſ pilli atgreetteeſ, keiſaraſ wiinnaſ ar gohdu faehma, un fawu meitu, kaſ bija lohti ſkaiſta un mihliga, un kaſ wiinnaſ jau no ta laika, kaſ pee ſtruhglu=akkaſ redſeja, fawaſ firdi bija eenehmufe, patſ tam peewedda par bruhti un laulatu draugu. — Ta bija augſta preeku un gohdudeena wiffai Rohmai; un neweeſ, kaſ tohſ gohduſ redſeja, newarreja Robertu uſſkattiht, ne=eeſauzeeſ: „Schim wihram mums wiſſeem japateizahs; jo wiſſch muhſ atpeſtijis no muhſu nahwiſeem eenaidneeſeem.“

Schiſ gohdaſahſaſ keiſaraſ ſatureja tſchetrapazmit deenaſ ar wiſſeem gohdeem un brangumeem. Kad taſ wiſſ nobeidſahs, tad Roberts atwaddijahs no keiſara, grippedamaſ uſ Normandiju reiſoht, fawu tehwu un mahti apmekleht, un teem parahdiht fawu jaunu gaſpaſchu. Keiſaraſ wiinnaſ liſſa pawaddiht ar leelu gohdibu un ſtahti un ſadewa tam lihdiſ baggataſ un dahrgaſ ſchkinſibaſ no ſelta, ſudraba un dahргеem afmineem. Ta tad Roberts aiſreiſoja ar fawu jaunu gaſpaſchu un wiſſu no keiſaraſ lihdiſ dohtu gohdibu un baggatibn no Rohmaſ uſ Normandiju un Rues, fawaſ tehwa piſſatu.

Ar augstu gohdu pilfsats winnuš fanehma un preezajahš diwlahrtigà mehrà par to, ka ſchis wiinu erzoga dehs, fo tee pee meefas un dwehfeles par pafuddufchu turreja, tahds zeenijams un tahdà gohdiba un brangumà pee winneem atkal atnahza; tomehr Roberts ar ſawu gafpaſchu abbi pafchi noſlumma gauſchi, tapehž ka wiina tehws, taš erzogs, bija nomirriš un zeeminòš waldija negantižs un breeſmigi niſns bruneneeks, kaš Roberta mahtei daudš behdas bija darrijiš. Schim neweens no tahš ſemmes bruneneekeem un baroneem nedrihſteja pretti zeltees, jo taš bija neganti warrenš. Roberts to wiſſu iſdſirdejiš, ſchim bahrgam newaldamam zeeminam tuhdaſ uš weetas peeteiza karu, apbrunnoja ſawuš warrenòš, gahja tam pretti, to ušwarreja, fanehma paſchu dſihwu un liſka to kà blehdi noteefaht.

To wiſſu Roberts uš ahtru rohku iſdarrija; bet taš ſchehlumš un ſlummbiba, ka tehws mirriš, un wiſch tam wairš nedabbuja ſawas wainas noluhgt un parahdiht, ka atgreesees un zittahds zilwekš palizziš, winnam gahja tà pee ſirdš, ka nebuht lehti newarreja apmeerinatees. Tikkai ar to wiſch wehl apmeerinajahš uu eepreezinajahš, ka ſawu miſku mahti wehl atradda weffelu un to warreja eepreezinaht. Wiina ſalda feewina to ſiršnigi miſleja un iſturreja, un ſchihm abbaſm wiſch wiſſu pa prahtam darrija un iſteiza, kahduš warrenuš darbuš bija iſdarrijiš, kamehr ſchee mahjās, pilli fehdejuſchi. Tà wiini jauki un miſki kohpà dſihwoja.

Tà weenprahtigi dſihwodameem kahdà deenà atnahza Robertam wehſtneeks no ſawa feewas tehwa ta Keisara, kaš erzogu Keisara wahrda apſweiznadams tà ušrunnaja: „Erzoga leekſkungs! manš kungs un Keiſarš manni pee Zumš ſuhthijiš un leek Zuhš luhgt, pee wiina nonahkt, un tam atkal palihdſeht karroht prett ſawu wezzu eenaidneeku, Senefchallu. Taš patlabban atkal prett wiina ſazehlees un draude Rohmu ar ſohbinu un ugguni nopohſtiht.“ Roberts to dſirdejiš, no wiſſas ſirdš eeſchehlojahš par Keiſaru, ſapulzinaja uš ahtru rohku tiſdaudš ap-

brunnotus wihrns, zif ween Normandijā warreja sadab-
 buht un steigtin steigdamees jahja ar teem prohjam us
 Rohmu. Bet eekam winsch ar saweem laudim Rohmu
 aisdneedsa, tas eenaidneeks keisara spehku ar wissu keisaru,
 kas tam pretti gahja, bija nosittis. Roberts to dsirdejis,
 wehl jo wairak faniknojahs, steidsahs un mettahs ar wissu
 warru tam aplehgeretam pilstatam palihgā. Beesā un ne-
 schehligā kauschanās tas gaddijahs, ka winsch saskrehjahs
 ar paschu Seneschalln. To ceraudsijs, Roberts winnam
 uskleedsa: „Tu wiltigs blehdineeks! stahjees tuhda! man-
 nim pretti! Taggad tu no mannam rohkahm wairs
 ne-isspruffi! — tu wairs ne-isspruffi! — No blehdibas
 tu ar schlehpu pats sawu zifku sabalstiji, gribbedams
 keisaru peekrahpt; bet tas tewim ne-isdewahs. Taggad
 tu mannu lungu un keisaru nosittis — to, kas tewi
 pirmak tif augsti pagohdinajis. Glahb nu pats sawu
 dsihwibu — jo schodeen ta tewim suddihs! — waj tu
 dsirdi! schodeen ta tewim suddihs!“ — Kad tas wilti-
 neeks tahdus wahrdu no Roberta muttes, ko arri winsch
 par „wella Robertu“ bija dsirdejis iēdaudsinajam, dsir-
 deja, tad tas neweenu wahrdu ne-atbildedams, raudsija
 sprukt un zaur behgshanu glahbtees. Bet Roberts skrehja
 winnam pakkak un wilka tam ar sawu sohbinu tā par
 galwu, ka neween ta brunnuzeppure, bet arri galwa lihds
 pascheem sohbeem bija puschu un Seneschalls us reis kā
 maifs no sirga semme nokritta un bija pagallam. Ro-
 berts to lihki likka eenest Rohmā eekschā, lai Rohm-
 neeki nu redsetu sawu eenaidneeku nobeigtu. Wissa
 Rohma tē nu dabbuta winnu apskattihst un tā wissi
 tiffa pahrelezinati, ka winnu nihtakais eenaidneeks pagal-
 lam. Erzogs Roberts nu palikka Rohmā, kamehr wiffus
 Sarazenus bija aisdfinnis, tad winsch ar wisseem sa-
 weem laudim atgreesahs atpakkak us Normandiju, us
 mahjahm, preezigs par to uswarreshanu un noskummis
 par sawa seewas tehwa nahwi. Mahjās pahmahjis
 winsch sawu mahiti un gaspashu atradda leela truhre
 par Rohmas keisara nahwi, kas pa to laifu jau arri

winnu auf's bija atskannejuse. Bet Roberts tohs apmeerinaja zif warredams un teem isstahstija, ka winsch keisara nahwi pee Seneschalla atkal atreebis, to nokaudams un ta wiffu Rohmu no fawem cenaidneekem atpestijis.

Ta tad erzogs Roberts ar fawu mihlu gaspaschu waldija taisni un lehnigi par fawu tehwa walsti, no wiffas walsts augsti gohdati un mihleti. Genaidueeki to bihjajahs un draugi to zeenija un mihleja. Pa wiffu to gabbalu winna wahrds zehlahs augsta gohda peeminna. Sefchdesmit un diwus gaddus wezs, winsch no pafauls fchirdamees, atstahja fawa weeta brangu un gudru dehlu, Richards wahrda. Tas lihds ar Franku lehninu Kahrli dauds warrenus darbus isdarrijs, leelus karrus weddis prett Sarazeneem un palihdsejis kristigu tizzibu pa wiffu pafauli isplattiht un eegrunteht.

Tas nu tas stahsts par to „wella Robertu.“ Par pabeigu fche peeleeu fchohs ihfus wahrdu:

- 1) naw labbi, kad mahtes tahdas deenas irr niknas un lazzekles un fawus behrnus warr lahdeht un teem faunumu nowehleht, ka Roberta mahte;
- 2) kahdas behdas wezzakeem, kad Jareds behrni us nelabbeem zekkeem, un tee tik stuhrgalwigi, ka wairs neleekahs atgreestees, un it ihpafchi, kad atsihst, kas zaur pafchu wainu tee tahdi paliffufchi;
- 3) ka Deewa Garram irr fpehka to wifs apzeetinajufchohs besdeewigajo atgreest, fawa laika un zaur fawn mums ne-isprohtamu palihgu, kad Deewa fchehlastiba par to fpihd, un
- 4) ka no ta wifs negantiga zilwefa, kad winsch pateest atgreesees, wehl warr isnahkt tas wifsbrangafais un teizamais zilwefes, kas daschu labbumu warr pafauls isdarriht.

Sawas weetas un leetas arween til atwehleet Deewam,
Tizzeet tad drohschi, ka winsch fwehtih's nu pafargahs Zuh's!